

می رسد آن قایق، آخر در بهاری نو رسیده

شب شکافی همچو حیدر دستش از جنس سپیده

www.farsibook.blogfa.com

خاطرات شهید بزرگوار محمود کاوه

خاطرات شهید کاوه 1- کودک بزرگ ، طاهره کاوه

گفتم: اصلاً چرا باید این قدر خودمون رو زجر بدیم و پسته بشکنیم، پاشیم بریم بخوابیم. با وجود این که او هم مثل من تا نیمه شب کار می کرد و خسته بود، گفت: نه، اول اینا رو تموم می کنیم بعد می ریم می خوابیم؛ هر چی باشه ما هم باید اندازه خودمون به بابا کمک کنیم. یادم هست محمود مدام یادآوری می کرد: نکنه از این پسته ها بخوری! اگه صاحبیش راضی نباشه، جواب دادنش توی اون دنیا خیلی سخته. اگر پسته ای از زیر چکش در می رفت و این طرف و آن طرف می افتاد، تا پیدا ش نمی کرد و نمی ریخت روی بقیه پسته ها، خاطرش جمع نمی شد. موقع حساب کتاب که می شد، صاحب پسته ها پول کمتری به ما می داد؛ محمود هم مثل من دل خوشی از او نداشت ولی هر بار، ازش رضایت می گرفت و می گفت: آقا راضی باشین اگه کم و زیادی شده.

*****

2- سگ های آمریکائی ، طاهره کاوه

یک زن و مرد آمریکائی با سگشان آمدند داخل مغازه تا سیگار بخزند. سر و وضع ناجوری داشتند. محمود نگاه پر تنفس را دوخت به چهره کریه آن مرد؛ شکسته بسته حالیش کرد ما سیگار نداریم، بعد هم با عصبانیت آن ها از مغازه بیرون کرد. زن و مرد آمریکائی نگاهی به همیگر کردند و حیرت زده از مغازه بیرون رفتند، آخر آن روزها کسی جرأت نداشت به آن ها بگوید بالای چشمچان ابروست. محمود روکرد به من و گفت: برو شلنگ بیار، باید این جا رو آب بشیم. گفتم: برای چی؟ گفت: چون اینا مثل سگشون نجس اند.

*****

3- بایکوت ، طاهره کاوه

خاطرم هست، یک روز دختر بی حجابی آمد توی مغازه خانواده اش از آن شاه دوست های درجه یک بودند. محمود گفت: ما با شما معامله نمی کنیم، پرسید: چرا؟ گفت: چون پول شما خیر و برکت نداره. دختر با عصبانیت، با حالت تهدید گفت: حسابت رو می رسم ها! . محمود هم خیلی محکم و با جسارت گفت: هر غلطی می خواهی بکنی، بکن. تمام آن روز نگران بودیم که نکند مامورهای کلانتری ببینند محمود را ببرند؛ آخر شب دیدیم در می زند. همان دختر بود، منتهی با پدرش. خودشان را طلبکار می دانستند! محمود گفت: ما اختیار مالمان را داریم، نمی خواهیم بفروشیم. حرفش تمام نشده بود که دختر با یک سیلی زد توی گوش محمود. خواست جواب گستاخی او را بدده که پدرم نگذاشت؛ آخر اگر پای مامورین به آن جا باز می شد، برايمان خیلی گران تمام می شد؛ توی خانه نوار، اعلامیه و رساله امام داشتیم. بعد از این موضوع محمود هیچ وقت به آن ها جنس نفروخت.

*****

4- خانه و خانواده ، محمد یزدی

علاوه بر مربي گري، مسئول کميته تاكتيک هم بود. از آموزش ايست و بازرسی گرفته تا آموزش جنگ شهری و کوهستان را باید درس می داد. همه هم بصورت عملی. یک روز بهش گفتم: تو که اين قدر رحمت می کشي، کي وقت می کني به خودت و خانواده ات برسی؟ گفت: حالا وقت رسیدن به خانه و خانواده نیست. مکثی کرد و ادامه داد: مگه نمی بینی دشمن تو کرستان و جاهای دیگه داره چیکار می کنه؟ گفتم این که می گی درسته، اما بالاخره خانواده هم حقی دارن، حداقل هر از گاهی باید یک خبر از خانواده ات هم بگيري. گفت: به نظر من تو این دوره و زمونه، انسان همه هست و نیستش رو هم فدای اسلام و انقلاب بکنه، باز هم کمه. الان اگه لحظه ای غفلت کنیم، فردا مشکل بتونیم جواب بدیم. نه محمد، فعلًا وقت استراحت و سرزدن از خانواده نیست. بدوره به او غبطة می خوردم.

*****

5- تیرانداز ماهر ، علی آل سیدان

یکی از پاسدارها که اسلحه یوزی داشت، سرکوچه ایستاده بود و داد می زد: اگه مردی بیا بیرون، چرا رفتی قایم شدی، بیا بیرون دیگه. قصد بیرون آمدن نداشت؛ ضمنن نارنجک را کشیده بود و مدام تهدید می کرد که اگر به سمتش برود، نارنجک را پرتاب می کند بین مردم؛ چند دقیقه ای به همین نحو گذشت، ناگهان آن منافق از پشت پله ها پرید بیرون. تا آمد نارنجک را پرتاب کنه همان پاسدار پاهایش را به رگبار بست؛ آن قدر با مهارت این کار را کرد که انگار عمری تیرانداز بوده است. دو سه سال بعد رفتیم تیپ ویژه شهدا. یک شب همین خاطره را برای کاوه تعریف کردم، گفت: این قدرها هم که می گوئی کارش تعریفی نبود. پرسیدم مگر شما هم آن جا بودی؟ خنده و گفت: اون کسی که تو می گی خود من بودم.

*****

6- نیروی آماده ، احمد جاوید

تنها کسی که با من آمد در سالگردها و هوایپما ها(۱) محمود بود، اسناد و مدارک را جمع آوری می کرد، می برد بیرون و با سرعت برمی گشت. احتمال این که بنی صدر، دستور حمله بدهد زیاد بود. یکی دو بار که رفت و برگشت، چشمش به یک مسلسل افتاده که وسط یکی از بالگردها بسته بودنش! آن را باز کرد و برد یک جای دورتر، روی زمین مستقر کرد. من که رفته بودم توی نخش، از کوره در رفت و با تندی بهش گفتم: می دونی که بردن مدارک مهم تر از اسلحه هاست؟ چرا این کار را کردی؟ با تعجب نگاهم کرد و گفت: شاید هوایپماها بخوان دوباره حمله کن، بردمش تا اگه حمله کردن ازش استفاده کنیم. بعدها فهمیدم بعضی از تجهیزاتی که از هوایپما خارج کرده بود را با خودش برد بود کردستان، تا بر علیه ضد انقلاب و عراقی ها استفاده کند.

1- اردیبهشت ۵۹، حمله ناموفق آمریکا به صحرای طبس.

*****

7- سربازان امام ، سید هاشم موسوی

بچه ها را جمع کردن توی میدان صبحگاه پادگان؛ قرار بود آیت... موسوی اردبیلی برایمان سخنرانی کنند. لابلای صحبت هایشان گفتند: امام فرمودند، من به پاسدارها خیلی علاقه دارم، چرا که پا چسچ=دارها سربازان امام زمان (عج) هستند. کنار محمود ایستاده بودم و سخنرانی را گوش می دادم. وقتی آیت... اردبیلی این حرف را گفتند، یک دفعه دیدم محمود رنگش عوض شد؛ بی حال و ناراحت یک جا نشست مثل کسی که درد شدیدی داشته باشد. زیر لب می گفت: "الله الا الله" تا آخر سخنرانی همین اوضاع و احوال را داشت. تا آن موقع این جوری ندیده بودمش. از آن روز به بعد هر وقت کلاس می رفت، اول از همه کلام امام را می گفت، بعد درگش را شروع می کرد. می گفت: اگر شما کاری کنید که خلاف اسلام باشد، دیگه پاسدار نیستید، ما باید اون چیزی باشیم که امام می خواهد.

*****

8- آزمون الهی ، محمد کاوه «پدر شهید»

از سر شب حالتی داشت که احساس می کردم می خواهد چیزی به من بگوید، بالاخره سر صحبت را باز کرد و گفت: بابا! خبرداری که ضد انقلاب تو کردستان خیلی شلوغ کرده؟ اگه بخواه برم اون جا، شما اجازه می دی؟ گفتم: بله. اجازه می دم، چرا که نه، فرمان امامه همه باید بریم دفاع کنیم. پرسید: می دونین اون جا چه وضعیتی داره؟ جنگ، جنگ نامردیه؛ احتمال برگشت خیلی ضعیفه. با خنده گفتم: می دونم، برای این که خیالش را راحت کنم، ادامه دادم: از همان روز اولی که به دنیا آمدی، با خدا عهد کردم که تو را وقف راه دین و حق کنم. اصلاً آرزوی من این بود که تو توی این راه باشی؛ برو به امان خدا پس. گل از گلش شگفت. خنید و صورتم را بوسید. بعدها به یکی از خواهرانش گفته بود: آن شب آقاجان، امتحان الله اش را خوب پس داد.

*****

9- گروه اسکورت ، شهید ناصر ظریف

نرسیده به سقر، یکی از ماشین ها که مینی بوس بود از ستون خارج شد و شروع کرد به کاز دادن. بعداً فهمیدیم راننده اش فکر کرده، چون توی شهر هستیم، خطر کمین هم از بین رفته است. زیاد فاصله نگرفته بود که افتاد تو کمین. همان اول کار یک تیر به پای راننده مینی بوس خورد. مینی بوس پر از نیرو بود؛ داشت به سمت پرتابگاه می رفت. تنها دعا و توسل بود که به دردمن خورد. یک لحظه دیدم مینی بوس لبه پرتگاه ایستاد. لاستیکش به یک سنگ بزرگ گیر کرده است. بچه ها پریدند بیرون و تو سینه کوه سنگر گرفتند. تا محمود خودش را رساند به سر ستون، محمد یزدی با کالیبرش آتش شدیدی ریخت روی سر ضد انقلاب. تیربار آخر ستون هم آمد کمک. بیشتر نیروهای تازه وارد، نمی دانستند کمین یعنی چه و این طور جاها باید چه کار کنند. محمود چند تا از بچه ها از سمت راست گردنه کشاند بالا. یک گروه را هم از توی جاده حرکت داد طرف خود گردنه، جائی که بیشتر حجم آتش دشمن از آن جا بود. مانده بودم که تاکتیک محمود چیست و چه نقشه ای دارد، اما مطمئن بودم که منطقه و دشمن را خوب می شناسد. انتظارم خیلی طول نکشید؛ ضد انقلاب از سه طرف محاصره شد. حالا دیگر هیچ راهی جز فرار نداشت، فرار هم کرد.

*****

10 - شیفته‌ی محمود ، ابراهیم پور خسروانی

یکی از بچه ها به شوخی پتویش را پرت کرد طرفم. اسلحه از دوشم افتاد و خورد توی سر کاوه. کم مانده بود سکته کنم؛ سر محمود شکسته بود و داشت خون می آمد. با خودم گفتم: الان است که یک برخورد ناجوری با من بکند. چون خودم را بی تقصیر می دانستم، آماده شدم که اگر حرفی، چیزی گفت، جوابش را بدhem. کاملاً خلاف انتظارم عمل کرد؛ یک دستمال از تو جیبش در آورد، گذاشت رو زخم سرشو بعد از سالان رفت بیرون. این برخورد از صد تا توکوکشی برایم سخت تر بود. دنبالش دویدم. در حالی که دلم می سوخت، با ناراحتی گفتم: آخه یه حرفی بزن، چیزی بگو، همانطور که می خنید گفت: مگه چی شده؟ گفتم: من زدم سرت رو شکستم، تو حتی نگاه نکردن بینی کار کی بوده همان طور که خون ها را پاک می کرد، گفت: این جا کردستانه، از این خون ها

باید ریخته بشه، این که چیزی نیست. چنان مرا شیفته خودش کرد که بعدها اگر می گفت: بمیر، می مردم.

11- ارزش ضد انقلاب ، علی محمود داودی

بلندیهای «سرا (۱)» دست ضد انقلاب بود، از آن جا دید خوبی روی ما داشتند. آتش سنگینی طرفمن می ریختند، طوری که سرت را نمی توانستی بالا بگیری. همه خوابیده بودن روی زمین. برای این که نیروها را تحت کنترل داشته باشم به حالت نیم خیز بودم، ناگهان از پشت، دست سنگینی را بر شانه ام احساس کردم؛ برگشتم دیدم محمود است. جلوی آن همه تیر و گلوله، صاف ایستاده بود. آدمم بگویم سرت را خم کن، دیدم دارد بدجوری نگاهم می کند. گفت: داودی این چه وضعیه؟ خجالت بکش. چشمانش از خشم می درخشد. با صدایی که به فریاد می ماند، گفت: فکر نکردی اگه سرت رو پایین بیاری، نیروهات منطقه را خالی می کنن؟ بعد هم، بدون توجه به آن همه تیر و گلوله که به طرفش می آمد، به سمت جلو حرکت کرد.

عملیات تمام شده بود که دیدمش، دستی به شانه ام زد و گفت: ضد انقلاب ارزش این رو نداره که جلویش سرت تو خم کنی.

1- از پایگاه‌های اصلی ضد انقلاب بود که در حد فاصل شهرهای سقر- بوکان قرار دارد.

12- ضد کمین ، حسن سیستانی

نرسیده به روستای سرا، محمود ایستاد. آهسته گفت: کمین! طولی نکشید که از سه طرف به ما تیراندازی کردند. در تمام عمرمان، اولین باری بود که کمین می خوردیم. ظرف چند ثانیه، محمود گروه را آرایش نظامی داد. کاملا خونسرد و مسلط بود. با اسلحه تخم مرغی اش هر چند گاهی تیراندازی می کرد، تا ضد انقلاب جرأت نکند جلو بیاید. مهماتشان داشت ته می کشید. باید تا آمدن نیروی کمکی مقاومت می کردیم. در آن اوضاع و احوال محمود تغییر موضع داد و آمد وسط بچه ها. گفت: این جا جایی است که اگه چیزی از خدا بخواین اجابت می شه، خدا به شما نظر داره. صحبتش تاثیر عجیبی روی بچه ها گذاشت؛ طوری که احساس کردیم بدون نیروی کمکی می توانیم از پس دشمن برباییم. با هدایت دقیق و زیرکاته ای محمود، پخش شدیم تو منطقه تا دورشان بزنیم. در همین گیر و دار، نیروی کمکی هم رسید. از همه طرف روی سر دشمن آتش می ریختیم. آن ها که این چشمۀ اش را نخوانده بودند، پا به فرار گذاشتند و منطقه را خالی کردند.

13- بهترین نقشه ، ناصر ظریف

گفتند: روی گردنۀ (۱) کنار جاده، جنازه سه تا پاسدار افتاده بود. محمود گفت: این طور که معلومه، ضد انقلاب می خواهد باز از ما تلفات بگیره. با نقشه محمود راه افتادیم سمت بانه.

اوپساع عادی به نظر می رسد. روی گردن، راننده کامیون دور زد و کنار جنازه شهدا نگه داشت. طوری وانمود کرد که انگار ماشین خراب شده است. یکی از بچه ها سریع پرید پایین و کاپوت ماشین را زد بالا. دو، سه تا از بچه ها افتادند به جان موتور ماشین؛ بقیه هم رفتند سراغ شهدا. بدون هیچ دردسری جنازه شان را آوردند گذاشتند عقب کامیون و با سرعت برگشتیم سمت سفر، پیچ اول را رد نکرده بودیم که، تیراندازی شروع شد. ضد انقلاب تازه فهمیده بود فریب خورده و جنازه ها را از دست داده است، اما دیگر فایده ای نداشت. ما از تیررسان خارج شده بودیم.

1- گردنی خان در 15 کیلومتری شهر بانه.

*****

14- مجازات ، حسن معدنی

فهمیدیم عده ای تو مجلس عروسیشان، علاوه بر انجام کارهای ناشایست، برای مردم هم ایجاد مزاحمت کرده اند. محمود سریع یک گروه از بچه های سپاه را فرستاد آن جا؛ که چند نفری را که مست بودند، گرفتند و آوردند. مدتی گذشت تا آقای معصوم زاده(۱) برای هر کدامشان یک حکم صادر کرد. یکی از مجرمان، مردی بود که فروشگاه لوازم یدکی داشت و ما مشتری دائم اش بودیم؛ مدام می گفت: من بهتون خدمت می کنم، لوازم برآتون می خرم، ببخشید. همه می دانستند محمود این جور وقت ها ملاحظه غریبه ها را نمی کند. برای همین گفت: بخوابانید، شلاقش را بزنید. به خاطر دارم یکی دیگر از آن ها رئیس بانک بود. می گفت: به همه ای شما ها وام می دهم، هر کاری از دستم بر بیاد، برآتون انجام می دم، فقط این بار رو ندیده بگیرین. محمود گفت: کسی اینجا محتاج وام و پول شما نیست، حکمی را که برآت صادر شده اجرا می کنیم، نه کمتر نه بیشتر.

1- از قصاصات دادگستری سنندج.

*****

15- محاصره ، علی محمد داودی

یک شب توی اتاق نشسته بودیم که صدای تیراندازی بلند شد. ریختیم توی میدان صبحگاه و به خط شدیم. مسئول مخابرات که صحبت می کرد، فهمیدیم به ژاندارمری حمله کرند. می گفت: تو ژاندارمری اسلحه و مهمات زیادی هست، اگر سقوط کنه همه اش دست ضد انقلاب می افته. در مدت کمی خودمان را به محل دیگری رساندیم. نیروها چند گروه شدند. زیر نظر محمود، با یک حرکت حساب شده دشمن را دور زدیم و پشت سرش موضع گرفتیم. شروع کردیم به ریختن آتش شدید و مداوم، فکرش را هم نمی کردند که به این سرعت غافلگیر شوند. بچه های ژاندارمری گوئی جان تازه ای گرفته بودند. آنها از روی رو تیراندازی می کردند، ما از پشت سر. ضد انقلاب وقتی فهمید روست خورده، کشته هایش را گذاشت و فرار کرد.

*****

16- بی پروا ، حسن علی دروکی

برای اینکه بفهمد اسرا را از کجا برده اند همان شب رفتیم شناسائی. رسیدیم به پایگاهی که میانه راه بوکان بود. هنوز موقعیت آنجا دستمان نیامده بود که صدای ناله ای را شنیدیم، دقت که کردیم، دیدیم صدای آشناست، ناله یکی از اسیرها بود. وقتی به خودم آدمد دیدم کاوه گریه می کند، با سوز و بلند من و دوستم بهش گفتیم: یواش تر آقا محمود. الان نگهبان می فهمه. داشت راست می آمد طرف ما، تا جائی که جا داشت خودم را به زمین رساندم، هر چه دعا به خاطر داشتم خواندم، لجم در آمده بود. کاوه همین طور نشسته بود و بی پروا گریه می کرد، تا صدای نفس نگهبان را شنیدم، دستم را بردم روی ماشه که بچکانم، که دیدم برگشت؛ ما هم برگشتیم سقر. چند روز بعد مبادله ای بین ما و ضد انقلاب شد و اسرایمان آزاد شدند. شناسایی خوب و دقیقی که آن شب داشتیم، مقوله عملیات بزرگی بود که منجر به آزادی بوکان، از لوٹ وجود ضد انقلاب شد.

*****

17- مبادله ، چنگیز عبدالفر

گفتند: شما که نبودید ضد انقلاب حمله کرد به شهر، سی چهل نفر از نظامی هارو با خودشون بردن، این طور و قتها محمود نه تنها خودش را نمی باخت، بلکه در کمترین وقت، بهترین تصمیم را می گرفت. رو همین حساب، فوراً نقشه عملیات را ریخت، درست عکس مسیری که ضد انقلاب رفته بود؛ عملیات کردیم و چند نفر از بستگان یکی از سرکرده های حزب دمکرات را گرفتیم. چند روز گذشت، کم پیک فرستادند و مسئله مبادله اسرا را مطرح کردند. موضوع به تهران هم کشیده شد. هینتی از طرف نخست وزیری⁽¹⁾ به سقر آمدند. خوب که قضیه را بررسی کردند، بالاخره موافقت کردند اسرا مبادله شوند.

1- آن موقع نخست وزیر شهید رجائی بود.

*****

18- کمین ، سید مجید ایافت

آخرین پیج جاده را رد کردیم که به کمین ضد انقلاب خوردیم، بارانی از گلوله بر سر ما باریدن گرفت. خودمان را سریع بالای تپه ای که سمت چپ جاده بود رساندیم. در آن شرایط کاوه کنار جاده و پشت یک تخته سنگ ایستاد. تعجب کردم که چرا همه بچه ها را فرستاده بالا ولی خودش پانین مانده است، در همین فکر بودم که دیدم با سرعت بر ق پرید پشت جیپ، مصطفی اکرمی بی مهابا تیراندازی می کرد، پوشش خوبی به محمود داد تا بتواند دور شود، هر آن احساس می کردم با اصابت گلوله به محمود، خودش با ماشین به ته دره سقوط کند. هر چه محمود دورتر می شد، شدت آتش هم بیشتر می شد. بالاخره خدا کمک کرد تا خودش و جیپ را نجات داد. زمان به سرعت گذشت، باید تا شب نشده، کاری می کردیم و نمی گذاشتیم پای ضد انقلاب به خاک عراق برسد. محمود خیلی زود برگشت، با یک آرایش نظامی به ضد انقلاب حمله کردیم و کمین «کس نزان» در هم شکسته شد، همه شان فرار کردند، ما هم دنبالشان، نزدیکی های مرز هر چه توپ و گلوله داشتیم رو سرشان خالی کردیم.

1- از روستاهای حوالی سفر و یکی از نفرهای اصلی ضد انقلاب.

*****

19 - غربال ، علی اکبر آذرنوش

گفت: اکبر این کاوه ای که این همه از ش تعریف می کنند دیدی؟ گفتم: نه. گفت: بیا ببینش که واقعاً دیدنیه! ناصر(1) کسی را نشانم داد و گفت: همونه، اینقدر جوان بود که باورم نمی شد کاوه باشد. داشت برای بچه ها صحبت می کرد. رفتیم نزدیک، می گفت: ضد انقلاب کار چریکی می کنه، میاد ضربه می زنه و بعد فرار می کنه، حالا ما چرا این کار را نکنیم، ما چرا ضد چریک نباشیم و ذنبالش نرویم، بعد با شور و حال خاصی می گفت: از حالا به بعد باید همیشه صدر صد آمده باشیم تا لحظه ای که قرار شد بایم عملیات و یا ضد انقلاب رو تعقیب کنیم، بدون معطی راه بیفیتم صحبت های کاوه آنقدر روحیه بخش بود که از خدا می خواستم الان از ضد انقلاب خبری برسد، تا برویم سر وقتی و دمار از روزگارش در آوریم.

1- ناصر اکبران- بعدها به شهادت رسید.

*****

20- برخورد قاطع ، شهید ناصر ظریف

هر کسی چیزی گفت، تا اینکه نوبت به محمود رسید. گزارشی از وضعیت منطقه داد، بعد خیلی جدی و محکم گفت: ما باید با ضد انقلاب برخورد قاطع داشته باشیم، باید ریشه شان را بکنیم. همه سراپا گوش بودند، گاهی لبخند می زدند و با بغل دستی شان پیچ پیچ می کردند. نتیجه جلسه هم این شد که تا آخر دهه فجر کاری به کار ضد انقلاب نداشته باشیم. همین که جلسه تمام شد بچه ها دور صیاد را گرفتند. از طرز نگاهش معلوم بود خیلی از کاوه خوشش آمده، همان طور که دست کاوه را توی دستش گرفته بود، گفت: آقا محمود مواطن خودت باش! ما حالا حالا ها به تو احتیاج داریم.

بچه ها گفتند: ضد انقلاب توی جاده بوکان کمین گذاشتند و همه رفتند آنجا باهشان درگیر شده اند؛ با یک طرح آنها را محاصره کردیم، هنوز درگیری تمام نشده بود که محمود رسید. تا رفتم وضعیت را برایش توضیح بدیم نایاب ارانه به من تشریف زد و گفت: مگه تو امروز جلسه نبودی؟ مگه نشنیدی که گفتند درگیر نشید؟ گفتم: بابا ضد انقلاب کمین زده! عذرخواهی کرد و بعد هم با خنده گفت: نه، مثل اینکه باید طور دیگری برخورد کنیم. بلاfaciale افتاد جلو و شروع کرد به تعقیب ضد انقلاب.

*****

21- تحقیر و تشویق ، رضا ریحانی

باید تا قبل از رفتن نیروهای تامین جاده، به دیوان دره می‌رسیدیم، تصمیم گرفتیم شبانه به دشمن بزنیم. چراغ خاموش راه افتادیم سمت دیوان دره، زیر لب با خودم می‌گفتم: اگه بمیرم باید این تریلی مهمات رو امشب برسونم به نیروها. پیچ هر جاده ای را که رد می‌کردم، تمام دعاهایی را که حفظ بودم می‌خواندم، تو مقر به قول معروف هنوز عرق تنم خشک نشده بود که یکی آمد و گفت: آقای ریحانی تلفن کارت داره! حس زدم که باید از سقز باشد، خودم را آماده یک توپ و تشر درست و حسابی از طرف کاوه کردم، محمود گفت: رضا گل کاشتی، غرور ضد انقلاب رو شکستی! گفت: برای چی؟ مگه چی شده! گفت: با مهمات و اسلحه، دوازده شب آمده توی جاده، آن هم جاده‌ی دیوان دره! پدرشان را در آوردم.

چنان روحیه ای به من داد که اگر لازم می‌شد، همان شب باز راه می‌افتدام و مهمات را تا خود سقز می‌بردم.

*****

22- ترور ، سید مجید ایافت

رفتیم غذاخوری پرشنگ⁽¹⁾ (با بچه‌ها گرم صحبت بودیم و انتظار می‌کشیدیم هر چه زودتر غذا را بیاورند، احساس کردم محمود خودش با ما هست ولی حواسش جای دیگری است. زیر چشمی به چند نفر تازه وارد نگاه کردم، از طرز نگاه محمود فهمیدم که وضعیت غیر عادی است. در همین حال محمود و یکی از بچه‌ها بلند شدند و دویندن طرف میز آنها، تا آدمد به خودم بجنیم، دیدم درگیر شدند، ما هم رفتیم کمکشان؛ همه را گرفتیم و دستبند زدیم، لباس هایشان را دقیق گشتم، چند تا کلت و نارنجک داشتند، آن روز از خیر غذا خوردن گذشتم، سریع آنها را به مرکز سپاه آوردیم و سپردهیشان دست حفاظت اطلاعات. خاطرم هست در بازجوئی‌ها، اعتراف کردند که می‌خواستند کاوه را ترور کنند.

1- از رستورانهای شهر سقز

*****

23- دکل بنفسه ، حمید خلخالی

گروهبان جعفری از تکاورهای ارتشی بود، محمود او را فرمانده‌ی یک پایگاه گذاشته بود، پایگاه دکل بنفسه. این پایگاه مشرف به سقز بود و خیلی اهمیت داشت. یک روز نزدیک صبح بی سیم زد و گفت: به پایگاه حمله کردند. نیروی کمکی می‌خواست. می‌دانستیم او و بقیه بچه‌ها مقاومت می‌کند. با یک گروه سریع خودمان را رساندیم پایگاه دکل. دم، دمای طلوع خورشید، وارد پایگاه شدیم. کسی زنده نبود. گروهبان جعفری وسط پایگاه افتاده بود، عرق خون بود. یاد حرفش افتادم، حرفی که مدت‌ها قبل گفته بود (اونقدر با کاوه می‌مونم تا شهید بشم)

*****

24- کاک فتاح ، شهید ناصر ظریف

جمعیت را کنار زدم و خودم را رساندم کنار جنازه، لباسهای کردی اش غرق خون بود. تا نزدیکش رفتم، بی اختیار گفت: کاک فتاح! از پیش مرگهای سپاه سفر بود. یکی گفت: فتاح توی مغازه بود، دو نفر آمدند صدایش کردند؛ تا آمد دم در، به رگبار بستنش و فرار کردند. محمود آن موقع فرمانده سپاه بود و خیلی ها او را می شناختند. برای بعضی ها عجیب بود که او تا آخر مجلس ختم کاک فتاح نشست. محمود حال و هوای یک عزادار را داشت. قبل از قرآن خواندن را دیده بودم، ولی آن روز خیلی محزون می خواند. انصافاً از کاک فتاح تجلیل خوبی کرد. چند روز از شهادت کاک فتاح گذشت، جلوی سپاه بودم که دیدم دو سه تا کرد آمدند، یکی شان گفت: با آقای کاوه کار داریم. قیافه شان آشنا بود، گفت: شما کی هستین، با برادر کاوه چی کار دارین؟ همانطور که به من خیره شده بودند، گفتند: ما برادرهای فتاح هستیم، آمدیم از کاوه اسلحه بگیریم تا با ضد انقلاب بجنگیم.

*****

25- حکم فرماندهی ، حمید خلخالی

دست کرد توی جیش و نامه ای بیرون آورد. حکم فرماندهی سپاه سفر بود. فکر کردم مال خودش است، با خودم گفت: حتماً می خواهد قول بگیره که پشتیش باشم و باهش کار کنم. حکم را داد دستم، دیدم اسم من توی آن نامه نوشته شده. نگاهش کردم، پرسیدم: این حکم چیه؟ گفت: حکم فرماندهی سپاه سفر، برای تو گرفتمش، گفت: خودت چی؟ گفت: از این به بعد من هم مسئول عملیاتم، اینم حکم. بی اختیار زدم زیر خنده، گفت: آقا محمود تو هم چه کارهایی می کنی ها! اینجا همه می دونن که از تو شایسته تر و بهتر برای فرماندهی سپاه کس دیگه ای نیست. تنها چیزی که نمی توانستم قبول کنم همین یک مورد بود که او بشود مسئول عملیات و من بشوم فرمانده. آنقدر اصرار کردم تا مجبور شد حکم ها را عوض کند.

*****

26- چریک های کاوه ، سید محمد

آخرین بار که از گردان کمک خواستم، فرمانده گردان گفت: بچه ها ای سپاه سفر هر کجا که باشند باید الان برسند. تنگ غروب، یک دفعه آتش ریختن ضد انقلاب قطع شد. طولی نکشید که هر کدامشان به طرفی فرار کردند، طوری که بقیه را خبر کنند، داد می زندن: چریکهای کاوه! چریکهای کاوه! فرار ضد انقلاب باعث شده بود جان بگیریم و قد راست کنیم. نگاه کردم، دیدم یک گروه پاتزده بیست نفره روی ارتفاعات هستند؛ یک ماشین هم همراهشان بود که یک دوشیکا روی آن بسته بودند. به محض اینکه گفت: رفتند طرف سنته؛ رفتند تعقیب آنها. من هم دنبالشان رفتم، مسئول گروه به بزرگ روستا گفت: آنها آمدند توی روستای شما، اسرا را هم آوردند همینجا، برو بهشان بگو اگر گروگانهارا همین امشب آزاد نشن، کاوه خودش می یاد و آن وقت هر چه دیدند از چشم خودشان دیدند، مامور روستا و چند تا دیگر از اهالی به دست و پا افتادند و گفتند: ما خودمان می ریم با آنها صحبت می کنیم، فقط شما یک ساعت مهلت بدین. ساعت هفت، هشت شب بود که ریش سفیدهای روستا ، اسرا و آنهایی را که تسلیم شده بودند، آوردن و تحويلمان دادند.

*****

27- نیروهای کاوه ، محمد یزدی

هر چه از دور بوق زد و چراغ داد، نرفتیم کنار، وقتی دید ما از رو نمی رویم، مجبور شد بایستد.
گفتم: حتماً باید امشب بریم سقر، ماشین گیرمان نیامد، ما رو با خودتون می بین؟ اینطور که معلوم بود با مسئولیت خودشان از دژبانی رد شده بودند. نفر کنار راننده وقتی اسراء ما را دید، با خنده گفت: شما چکاره اید؟ گفتم: بسیجی هستیم ، اشاره کرد و سوار شدیم. نقشه‌ی بزرگی را وسط اتاق پهن کرده بودند، چند نفر هم نشسته بودند دورش، یکهو چشم افتاد به همان دو نفری که ما را با ماشین شان تا اینجا آورده بودند، تا دیدنمان خذیدند. راننده جیپ رو کرد به محمود گفت: آقای کاوه اینها کی ان؟ محمود گفت: اینها دو تا از مردمیهای مشهدی هستند که قبل از سقر بودند، حالا هم من از شان خواستم تا خودشون رو برای عملیات برسونند. محمود پرسید: ببینم آقای کاظمی(1) مگه شما همدیگر را می شناسین؟ گفت: بله، هم من می شناسم شون، هم حاج آقا بروجردی(2)، آقای بروجردی رو کرد به کاظمی و گفت: از همون اول حدس زدم که اینها باید نیروهای کاوه باشن و گرنه اون طور اصرار نمی کردن برای اومند.

1- ناصر کاظمی: اولین فرمانده‌ی تیپ ویژه شهدا که بعدها در عملیات پاکسازی پیرانشهر سردشت به شهادت رسید.

2- محمد بروجردی: فرمانده‌ی قرارگاه حمزه سیدالشهدا و یکی از بنیانگذاران تیپ ویژه، بعدها به شهادت رسید.

*****

28- یک تشخیص به موقع ، عبدالحسین دهقان

رحیم صفوی(1) پرسید: اسمتون چیه؟ محمود گفت: کاوه هستم. تا اسم کاوه را شنید چند لحظه مات و مبهوت خیره شد به محمود، بعد هم به دقت شکل و شمایلش را نگاه کرد. اسم و آوازه‌ی کاوه حتی تا ستاد کل سپاه هم رسیده بود. آقا رحیم وقتی به خودش آمد، بدون معطلي دستش را دراز کرد و حکم محمود را گرفت، گفت: شما حق ندارین برید جنوب، باید از همین جا برگردید کردستان! محمود گفت: مشکلاتی تو کردستان، جلو را همون هست که ما رو توی تنگنا گذاشته و نمی تونیم اون طور که باید اونجا کار نکیم. پرسید: چه مشکلاتی؟ محمود گفت: تو خود سپاه یک سری مشکلات داریم، ادوات و مسئولین از ما پشتیبانی نمی کنند بعضی وقتها هم سد راهمون می شوند، آقا رحیم گفت: شما برگردید کردستان، بنده از همین حالا به شما اختیار تمام می دهم، هر اداره و مسئولی که همکاری نکرد، کافیه فقط معرفی اش کنی تا ما باهاش برخورد لازم را بکنیم. محمود گفت: پس اجازه بین برای سه ماه هم که شده برم جنوب، عملیات که تمام شد برمی گردم، چیزی گفت که دیگه محمود ساكت شد. گفت: آقای کاوه! اصلا برای سه روز هم شما را نمی گذاریم برید جنوب، همین الان مستقیم برید کردستان

1- سردار سرلشگر پاسدار رحیم صفوی: فرماندهی کل سپاه پاسداران ایران.

*****

29- کشف بزرگ ، جاوید نظامپور

ناصر کاظمی آهی کشید و از روی افسوس گفت: این عملیات(۱) تموم شد و باز من شهید نشدم، اولین باری بود که از او چنین حرفی را می شنیدم، همه سراپا گوش شدند و خیره به او. گفت: البته اگر نتونم با خون خودم خدمتی به اسلام بکنم و شهید نشم خیلی نگران نیستم. این حرف بیشتر مایه تعجب شد، ادامه داد: من کاری برای جمهوری اسلامی کردم که امیدوارم حق تعالی نظر عنایتش را شامل حالم کند، من هم مثل بقیه حسابی کنجکاو شده بودم! گفت: اون کار اینه که من کاوه را برای جمهوری اسلامی کشف کردم و یقین دارم که کاوه می تواند مسئله کردستان را حل کند.

1- عملیات آزادسازی سد بوکان

*****

30- جان های باارزش ، سید محمد موسوی

یک بار می خواستیم از جاده ای عبور کنیم. قبل از رسیدن ما ضد انقلاب تو جاده مین گذاشته و فرار کرده بود. می بایست به سرعت تعقیب شان می کردیم، بهترین راه حل، راهی بود که کاوه پیشنهاد کرد، گفت: برید از تو روستا تراکتور بیارید، سریع رفتیم یک تراکتور را با راننده اش آوردیم. به اصرار محمود، راننده پرخلاف میل از تراکتور پیاده شد. محمود یکی از سرباز های تیپ را که به رانندگی وارد بود نشاند پشت فرمان، برای این که او دلگرم باشد و ترسش بریزد خودش هم نشست روی گلگیر، من و چند تا از بچه های تخریب رفتیم جلوی ماشین را سد کردیم.

خطرونا که آقا محمود، لبخندی زد و گفت: نمی خواهد حرص و جوش بخورید، بین کنار! شروع کردیم به اصرار که، اجازه بده ما کنار دست راننده بشینیم، شما پیاده شین. گفت: اگه جون من برای شما ارزش داره، جون شما و این سربازها هم برای من ارزش داره. بعد یک درگیری درست و حسابی، با گرفتن دو سه اسیر و چند کشته، به مقرمان بازگشتیم.

*****

31- پیج آخر، غلامعلی اسدی

بچه ها در جاده سنگر گرفته بودند و آنها آن طرف از لابلای درختها و صخره ها تیراندازی می کردند. کاوه سریع اوضاع را بررسی کرد. بند پوتینهایش را محکم بست، گفت: من می رم دوشیک را بیارم. بروجردی گفت: این کار عملی نیست، درجا تکون بخوریم می زنمن، تو چطور می خواهی از جلوی این همه آدم ... ، که کاوه مجان نداد و با گفتن ذکر مقدس «یا علی» مثل فر از جا جهید؛ با سرعت شگفت آوری روی جاده می دوید، گویا دشمن تمام سلاح هایش را بکار انداخته بود تا نگذارد او قسر در رود، به پیج آخر که رسید نفس را حتی کشیدم، تحرک صد

انقلاب کم شده بود، انگار دیگر کار را تمام شده می دانستند و می خواستند به راحتی اسیرمان کنند. در همین وضعیت سر و کله‌ی ماشین دوشیکا پیدا شد، دوشیکاچی پشت سرهم تیراندازی می کرد و می آمد جلو. ماشین که نزدیکم رسید، دیدم کاوه کنار دست دوشیکاچی ایستاده، دائمآ با اشاره‌ی دست می گفت کجا را بزن، وقتی به خودم آدم همه داشتند تیراندازی می کردند، اگر هوا تاریک نمی شد، تا هر کجا که فرار می کردند، مثل سایه تعقیب شان می کردیم. رعب و وحشتی که بعداز این ضد کمین، تو دل ضد انقلاب افتاد، باعث شد که دیگر جرأت نکنند برای ما کمین بگذارند، آن هم توی جاده‌ی اصلی.

*****

32- تاکتیک موثر، احمد منگور کردستانی- پیشمرگ کرد مسلمان

گفتم: من که سر در نمی یارم سليم، دارن ما رو می زنن، اون وقت کاوه می گه هیچ کس حق نداره تیراندازی کنه! تپه، تپه‌ی صافی بود، نه درختی داشت و نه صخره‌ای که بشود در پناه آن سنگر گرفت؛ هر چه دور و برم را نگاه می کردم، اثربی از ضد انقلاب نمی دیدم، ما فقط صدای تیراندازی هایشان را می شنیدیم، لحظات به کندي می گذشت و ما باید تا صبح صبر می کردیم. نزدیک صبح ضد انقلاب اطمینان پیدا کرده بود که همه مان کشته شده ایم و یا فرار کرده ایم، این را از قطع شدن تیراندازی هایشان فهمیدیم. کاوه، دهقان را صدا زد و گفت: با بچه‌ها بلندشو و بکش جلو، اصغر محراب(1) را هم با یک دسته‌ی دیگر، از طرف دیگر روانه کرد؛ با آرایشی که کاوه به بچه‌ها داد، زدیم به دشمن. ضد انقلاب با دیدن ما که به طرفشان تیراندازی می کردیم، مات و مبهوت شروع کردند به فرار. آن شب اگر طرح کاوه را اجرا نمی کردیم، جایمان را لو می دادیم؛ ضد انقلاب با بستن دره قاسم گرانی(2) محاصره مان می کرد و همه‌ی بچه‌ها را به شهادت می رساند.

1- فرمانده‌ی تیپ قائم(عج) که بعداً به شهادت رسید.

2- از روستاهای حوالی پیرانشهر.

*****

33- وداع آخر ، شهید ناصر ظریف

نزدیک ظهر محمود ناراحت و نگران آمد پیش من، گفت: می گن حاجی بروجردی رفته روی مین، سریع برو بین چه خبر شده! باریکه ای از خون، از گوشه لب بروجردی جاری بود. آنقدر آرام شهید شده بود که فکر کردم خوابیده است. تارسیدم مهاباد سراغ کاوه را گرفتم، گفتند: رفته تو مسجد، همه را جمع کرده و داره دعای توسل می خونه، سریع رفتم توی مسجد، تا چشمش به من افتاد آمد سراغم، گفت: چه خبر، حاجی وضعش چطوره؟ آنقدر با تشویش حرف می زد که نتوانستم خودم را کنترل کنم و زدم زیر گریه، همین کافی بود تا او بفهمد چه مصیبتی نازل شده، چنان بی پروا و بلند زد زیر گریه که همه فهمیدند چه خبر شده، آن روز تمام هوش و هواسم به محمود بود. با وجود مجروحیتی که داشت، مثل یک شخص پدر از دست داده، گریه می کرد.

*****

34- کار ناتمام ، مصطفی ایزدی

یک روز تودفترم نشسته بودم که محمود همراه علی قمی(۱) وارد شد. بعد از احوالپرسی گفت: خیلی از کارهای زمین مونده، با رفتن بروجردی تیپ ویژه شهدا هم بی فرمانده شده، باید فکر چاره باشیم. سرش را بلند کرد و گفت: با شرایطی که پیش آمده ما باید عملیات را ادامه بدهیم، نباید بگذاریم جای خالی بروجردی احساس شود، با تعجب نگاهش کرد، از رنگ صورتش معلوم بود که هنوز حالت خوب نشده و خیلی درد می کشد، مصمم تر از قبل گفت: پاکسازی جاده مهاباد - سردشت رو ادامه می دیم، انشا... کار رو تموم می کنیم و رفت. پاکسازی جاده از همان جانی که با شهادت بروجردی رها شده بود، از سر گرفته شد. زودتر از آنچه که فکر ش را می کردیم جاده آزاد شد.

1- جانشین تیپ ویژه شهدا که در مرداد ماه سال ۱۳۶۳ به شهادت رسید.

*****

35- مهمان عزیز ، علیرضا خطی

فکر کردیم نقده هم مثل جاهای دیگر است که باید اسلحه و تجهیزات توی شهر ببریم، اما وقتی برخورد مردم و خصوصاً ترک های نقده را دیدیم، حسابی شرمنده شدیم. آنها هر کجا که مارا می دیدند کلی احترام می کردند. وقتی می خواستیم از مغازه ای خرید کنیم، پول قبول نمی کردند، می گفتند: شما مهمان های ما هستید، مهمان های عزیز. مخصوصاً وقتی می فهمیدند که ما نیروهای تیپ ویژه هستیم و محمود کاوه فرمانده مان هست، این احترام و تحويل گرفتن خیلی بیشتر می شد. وقتی می آمدیم پادگان جیب هایمان پر بود از آجیل هایی که مردم با هزار تعارف داده بودند.

*****

36- در خاطر کوهها ، رضا ریحانی

گفت: آقا محمود اگه مردم تو رو فراموش کن! این کوهها فراموش نمی کنن. گفت: چظور مگه؟ گفت: به دستور تو، سربازهای امام روی خیلی از قله های کردستان نماز خواندن، این تو بودی که کلمه اشهد ان لا الله الا... و علی ولی!... رو، در بیشتر این کوهها طنین انداز کردی. بچه ها مثل اینکه منتظر بودند کسی سر حرف را باز کند، همه شروع کردند به زدن حرفهایی از همین دست. چهره اش نشان می داد که از این حرفها خوش نیامده، گفت: ما بدون امام چیزی نیستیم، امام همه چیز را از خدا می دونیم. کمی مکث کرد و گفت: از این حرفها هم دیگه کسی نزنه و گرنه کلامون می ره تو هم.

*****

37- مرد جنگ ، فاطمه عمادالاسلامی

ساعت 8 از تهران راه افتادیم سمت مشهد، محمود طوری راننده می کرد که انگار می خواست پرواز کند. هنوز رویم درست و حسابی با او باز نشده بود، آخر تازه دیروز عقد کرده بودیم. یکبار خجالت را گذاشت کنار و گفت: چرا اینقدر با سرعت می رین آقا محمود؟! لب خند زد، نگاهی کرد و بهم گفت: کم کم علتش را می فهمی. پایی اش شدم که علت را بدانم، آخرش در حالی که سعی می کرد مراتعات حال مرا بکند، گفت: باید برم منطقه، حقیقتش، این چند روزه خیلی از کارهای عقب افتادم! حیرت زده پرسیدم: به همین زودی می خوای بربی؟ گفت: آره دیگه، باید برم، گفت: تازه هنوز اول ازدواجمونه، چند روز بمون بعدش برو. گفت: من هم خیلی دوست دارم بمونم، شاید بیشتر از شما، ولی وظیفه و تکلیف چیز دیگه ایه، شما هم باید تو فکر وظیفه و تکلیف باشی تا انشا... هر دو مون بتونیم رضای خدا رو بدست بیاریم.

*****

38- فرمانده عجیب ، احمد رادرد

پیرمرد که زل زده بود توی صورت کاوه، بروی نگاهش می کرد، یک نگاه به کاوه می کرد یک نگاه به ما. فکر می کرد داریم سربه سرش می کذاریم. با ترسی که محمود تو دل ضد انقلاب انداخته بود، مردم و حتی خود ضد انقلاب هم تصور می کردند کاوه آدمی هست با ریش بلند و هیکلی آن چنانی. یکی از بچه ها گفت: کاکا! به خدا همین خود کاوه هست، فرماندهی ما که تو دنبالشی همینه. کاوه رو کرد به پیرمرد و گفت: چکار داری بابا؟ پیرمرد وقتی فهمید فرمانده ما همان است که با او صحبت می کند. خودش را انداخت روی قدمهای محمود و بلند بلند شروع کرد به گریه. کاوه خم شد تا پیر مرد را بلند کند، نتوانست، محکم به پایش چسبیده بود، پیر مرد هی می گفت: بچه ها م فدای شما، قربان شما برم. وقتی آرامش کردیم، سر درد دلش باز شد، گفت: به خدا قسم از شادی، دلمان می خواهد بتركه که شما پاسدارها آمدین از دستشان نجاتمان دادین، زن و بچه هایمان را خلاص کردین؛ اونا امانمان را بریده بودن. می گفت و گریه می کرد.

*****

39- قربان سرکاوه ، محمود سلیم تیموری- پیشمرگ کرد مسلمان

درگیری که تمام شد وارد روستا(1) شدیم. بین مجروهین یک نفر بود که اسلحه و تجهیزات نداشت، سر و وضع خاصی داشت، صحبت هم نمی توانست بکند، یک روستایی را آوردیم شناسایی اش کند، تا او را دید گفت: این دیوانه است. هر کارش کرده بودند تا با بقیه به کوه بروند نرفته بود، بچه های بهداری با آمبولانس به بیمارستان مهاباد فرستادندش. عملیات که تمام شد، برگشتم مهاباد. زن و بچه ام مهاباد بودند، آدم از کاوه خداحافظی کنم، گفت: کاک سلیم! قبل از این که بربی خانه، یک کاری برای من انجام بده، خیلی خوشحال شدم با خودم گفت: کاوه چه کاری داره که از من می خواهد براش انجام بدم، گفت: برو بیمارستان از آن مجروح سری بزن، سلام منو بهش برسون. مظورش همان دیوانه بود. ادامه داد: خبرش را پادگان که آمدی بهم بده. یک کیسه برنج آورد، چند کیلوگرم روغن هم داد تا بیرم برای پدرش.

1- روستای زیراندول از حوالی مهاباد.

*****

40- مسکن آسمانی ، حسن عمال‌اسلامی

از وقتی بچه‌ها فهمیده بودند که من برادر خاتم کاوه هستم، مهربانی شان نسبت به من بیشتر شده بود. یک روز تصادفی محمود را توگوشه‌ی دنجی از پادگان دیدم. با کلی شک و تردید جلو رفتم، سلام و احوالپرسی کردم، شک و تردیدم از این بود که شاید بازهم تحويل نگیرد و سرد برخورد کند، ولی بر عکس روزهای قبل دیدم گرم گرفت، گفت: حسن، تا می‌توانی اطراف من نیا و خیلی چیزها را از من نخواه! آهي کشید و انگار که بخواهد حرف دلش را بگوید، ادامه داد: از اینها گذشته، وقتی تو هی ببایی پیش من، می‌ترسم نتونم از پس فرماندهی و مسئولیتی که خدا و اهل بیت (ع) از من خواستند بر بیام و در نهایت، بین تو و بقیه تبعیض قائل بشم و خدای ناکرده، بکنم اون کاری رو که نباید، حرفهایش عین یک مسکن آسمانی آرامم کرد. آن روز، وقتی خواستیم از هم جدا بشیم گفت: مطمئن باش تو همون ارج و قربی رو پیش من داری که بقیه‌ی نیروها دارن، چه بسا که تو رو هم بیشتر دوست داشته باشم، من هر کسی رو به واحد اطلاعات و گردانهای رزمی معرفی نمی‌کنم... روزهای بعد فهمیدم که چند نفر دیگر از اقوام و خویشان محمود تو تیپ خدمت می‌کنند، با کمی تحقیق دریافتمن که محل خدمت هر کدام از آنها هم بدون استثناء، در گردانهای رزمی است.

*****

41- جنگ روانی ، علی صلاحی

می‌گفت: همان روزهای اول که به عنوان فرمانده سپاه سقز معرفی شدم، یک اعلامیه نوشتم و دادم بچه‌ها از رویش تکثیر کردند؛ بعد هم گفتم که توی شهر پخشش کنند. در آن اعلامیه یک جمله از حضرت امام نوشته بودم که: «ما با کفر می‌جنگیم، نه با کرد»، و از مردم خواسته بودم تا برای ایجاد آرامش و امنیت، با ضد انقلاب همکاری نکنند. بعد هم به ضد انقلاب توصیه کرده بودم که بیانیه‌ی خودشان را تسلیم کنند و امان نامه بگیرند، و گرنه با آنها می‌جنگیم و جواب تیرکلاش را با آرپی جی و 106 می‌دهیم. این در واقع یک جنگ روانی بود که باعث شد مردم بدانند ما صفات آنها را از ضد انقلاب جدا می‌دانیم، چند روزی نگذشت که ضد انقلاب با یک تاکتیک حساب شده، چند درگیری در جاهای مختلف شهر بوجود آورد. قصدشان این بود که ما را تا جایی که خودشان می‌خواهند بکشانند و بعد از آن، از همه طرف به ما حمله کنند؛ اما هر بار باسازمانی که از قبل طراحی کرده بودیم، سراغشان می‌رفتیم. طوری که یکبار هم در محاصره آنها نیفتادیم و واقعاً جواب تیرهای کلاش را با موشک آرپی جی می‌دادیم. کومله و دمکرات وقتی دیدند جز دادن تلفات، چیز دیگری عاید شان نمی‌شود، حساب کارشان را کردند و دور سقز خط کشیدند.

*****

42- افسری کارکشته ، محمد بهشتی خواه

خاطرم هست یک روز تو پادگان جلسه داشتیم، آن روز هر کدام از مسئولین و فرماندهان، شروع کردند به دادن گزارش از وضعیت نیروهای تحت امرشان، بعضی از بی‌انضباطی نیرو گله می‌کردند و می‌خواستند که دفتر قضایی با آنها برخورد بکند، من ساكت نشسته بودم و چیزی نمی‌گفتم، کاوه رو کرد به من و با خنده پرسید: شما چرا ساكت نشستی؟ لابد آدم بی‌انضباط توی

ادوات پیدا نمی شه! گفتم: تو ادوات کسی بی نظمی نمی کنه، چون می دانند روز آخر به حسابشون رسیدگی می کنیم، چند وقتی هست این برنامه را اجرا می کنیم، خوب هم جواب می ده، کاوه یکدفعه عصبانی شد و با تشریف: تو خیلی اشتباه می کنی این کار را می کنی، تو با این کارت حق پدر و مادر و بچه هایشان را غصب می کنی، و بعد بالحن جدی تری گفت: آخرين باري باشه که اين کار را می کنی.

*****

43- عکس العمل حساب شده ، سید محمد

راننده کامیونها می گفتند: اگه ما رو اعدام هم بکنین، با این همه مهمات به خط مقدم نمی رویم! وقتی صحبتها و اعترافات آنها تمام شد، کاوه شروع کرد به صحبت، گفت: ما اینجا هیج کس را با زور به خط نمی برمی، خیلی از این بچه ها که الان می بینیدشون، برای رفتن به خط گریه می کنن، سعی شون اینه که از هم سبقت بگیرند. بعد هم بدون اینکه یک کلمه درخواست ماندن از آنها بکند، گفت: انشاا... سعی می کنیم بار کامیونها تون رو همین جا خالی کنیم. کاوه وقتی ازدهام بچه ها را دید، گفت: بهتره بريم دفتر ما، بقیه حرفاها را آنجا می زنیم. نیم ساعت نگذشته بود که جلسه کاوه با آنها تمام شد و همه شان آمدند بیرون، بعضی هایشان داشتند گریه می کردند. نمی دانم آن روز کاوه به آنها چه گفته بود که از این رو به آنرو شدند. همان روز کامیون ها همه می مهمات را رساندند منطقه.

*****

44- راز آن دستور ، علی ایمانی

نیروهای دشمن و نیروهای ضد انقلاب دست، به دست هم داده بودند و هم زمان آتش شدیدی می ریختند. از طرفی هم بالگرد های توب دارشان ما را از بالا گرفته بودند زیر آتش. کاوه گاهی با وسوس خاصی دوربین می کشید روی مواضع دشمن، گاهی هم از طریق بی سیم با علی قمی صحبت می کرد و وضع دقیق نیروها را جویا می شد. بعد از نماز ظهر تصمیمی گرفت که هیج کدام از ما دلیلش را نفهمیدیم. مسئول قبضه مینی کاتیوشرا صدای زد. نقشه ای را پهن کرد روی زمین و نقطه ای را به او نشان داد. گفت: این سه راهی را بکوب، کاوه ایستاده بود نزدیک او و هر چند لحظه فریاد می زد: رحم نکن، مهات بد، بزن، بزن! طولی نکشید که علی قمی تماس گرفت، صدایش هیجان و شادی خاصی داشت، گفت: محمود جان! ما رسیدیم روی ارتفاعات، تمام هدفها را گرفتیم. گل از گل محمود شکفت و به سجده افتاد، یادم هست همان روز مطلع شدیم حدود 300 نفر از عراقیها و ضد انقلاب، در سه راهی پشت سیاه کوه، به درک واصل شده اند و این برای همه عجیب بود. راز آن دستور کاوه پس از سالها هنوز برایم کشف نشده باقی مانده است.

*****

45 - مجروحیت ویژه ، علی شمقدري

دست راستش مجروح شده بود. آمده بود ملاقات آیت ا... خامنه ای که آن موقع رئیس جمهور بودند، حدود نیم ساعت با هم بودند. شب پیش من ماند، تا ساعت یک نیمه شب مرتب این طرف و

آن طرف تلفن می زد و کارهایش را دنبال می کرد، در ضمن دستوراتی هم می داد، دیدم اینطوری نمی شود خوابید، ناچار تو اتاق دیگری بردمش، یک تلفن هم گذاشت جلویش، تا خود سحر هر وقت از خواب بلند می شدم، بیدار بود و به جاهای مختلف زنگ می زد، آن شب اصلاً نخوابید. بعدها آقا راجع به ملاقات آن روزشان با محمود می گفتند: من به آنهایی که دستشان مجروح است حساسیت دارم، ازش پرسیدم دستت درد می کند و او گفت: نه، می گفتند: اینکه انسان دردش را کتمان کند مستحب است.

*****

46 - لحظه‌ی نفس گیر ، حسن عمامه‌الاسلامی

وقتی خبر شهادت قمی تو بچه‌ها پیچید، بقدیم تو روحیه شان اثر کرد که همه زمین گیر شدند. تو یک بلاکلیفی شدید به سرمی بردم که ناگهان محمود رسید. فکرش را هم نمی کردیم که به این سرعت خودش را برساند، آن هم با دست مجروی که چند روز پیش توی عملیات «لیله القدر» گلوله خورده بود. سریع پیاده شد و بدون معاطی داد زد، شما چرا نشستید؟ یا... بلند شید و بعد خودش از همان روی جاده شروع کرد به دویدن به سمت ضد انقلاب؛ گویی همه جان تازه‌ای گرفته بودند، نه تنها نیروها را از زمین بلند کرد، بلکه به آنها حالت تهاجمی هم داد، داشت با بی سیم صحبت می کرد که بازویش تیر خورد، چیزی نگفت، اما خون همه استینش را سرخ کرد، حالا دیگر نیروهای کمکی رسیده بودند و دوشیکاچی ها هم کشیده بودند جلو. حضور پرصلابت محمود و تدبیر ویژه‌ی او کار خودش را کرده بود. آن روز تا قبل از غروب کار یکسره شد و باقیمانده‌ی نیروهای ضد انقلاب با بجا گذاشتن کلی تلفات، فرار را برقرار ترجیح دادند.

*****

47- حتی در منطقه... ، ماه نساعه شیخی

جلو پادگان، عده زیادی از بچه‌های رزمnde جمع شده بودند برای استقبال از ما، بین آنها دنبال محمود می گشتم، ولی پیداش نکردم؛ سراغش را که گرفتم گفتند: دیروز رفته عملیات نزدیک غروب از عملیات برگشت، نیم ساعت پیش ما نشست، بعد عذرخواهی کرد و رفت تو ساختمان کناری. از یکی از دوستانش پرسیدم: اون ساختمون مال چیه؟ گفت: بهش می گن اتاق نقشه. آن شب عقریه‌های ساعت رسید به دوازده شب، او نیامد، دو - سه دفعه تا جلو آن ساختمان رفتم ولی هنوز سرگرم کارشان بودند. خواستم اعتراض بکنم که پدر محمود گفت: خدا رو شکر می کنم که همچین پسری نصیب من شده، صبح روز بعد محمود آمد پیش ما برای عذر خواهی، و بعد هم همراه بقیه راهی عملیات شد. دو روز بعد وقتی برگشت، که ما سوار اتوبوس شده بودیم و داشتیم برمی گشتم. وقتی اتوبوس راه افتاد، من به این فکر می کردم که حتی در منطقه هم نمی شود او را سیر دید.

*****

48- گردنه قوشچی ، محمد بهشتی خواه

فاصله ما با ضد انقلاب چیزی کمتر از ببیست، سی متر بود. همان اول کار، سه تا شهید دادیم و یکی دو تا مجروح، چند متري آدم عقب تر. نیروها همه زمین گیر شده بودند و مجروهها هم مانده بودند بین ما و ضد انقلاب. حسابی دست و بالم را گم کرده بودم که کاوه رسید؛ تا وضع را اینطوری دید، به یکی از آرپی جی زنهای گردان گفت: بلند شو بزن! آرپی جی دستش روی ماشه بود که یک تیر قنase خورد تو پیشانی اش، کاوه منتظر نماند که کمک آرپی جی زن و یا یکی دیگر از بچه ها کار را تمام کند، درست کنار شهید ایستاد، رفتم آرپی جی را ازش بگیرم، نداد؛ داد زدم: پس حداقل جاتو عوض کن ... حرف تمام نشده بود که صدای خشک شلیک آرپی جی پیچید توى گوشم. روحیه بچه ها از این رو به آن رو شد، آرپی جی دوم و سوم که شلیک شد، همه ای بچه ها بلند شدند و حالت تهاجمی گرفتند. ا... اکبر می گفتیم و جلو می رفتیم، در عرض چند دقیقه اوضاع به نفع ما تغییر کرد.

*****

49- سید کان ، محمد بناء رضوی

گفتم: توى این شناسایی اون قدر جلو رفتیم که صحبت نگهبانها رو شنیدیم، حتی دستمون رو هم به سیم خاردار هایشان زدیم. گفت: شما امشب با کالک احمد، دو نفری برید سیدکان، می خواست از داخل شهر هم برام خبر بیارین، همه با تعجب داشتند محمود را نگاه می کردند، آخر برای رفتن به داخل شهر باید از جلوی چند تا پایگاه دشمن می گذشتیم و کمین های زیادی را هم رد می کردیم؛ محمود طبیعی تر از قبل گفت: می رین تمام مساجد و حسینیه ها را شناسایی می کنیں! اشنا... وقتی شهر رو گرفتیم، می خوایم نیروها رو او نجا مستقر کنیم، تعجبم بیشتر شد. ما هنوز عملیات نکرده بودیم، ولی کاوه در فکرش، سید کان را هم تصرف کرده بود. دم دمای غروب آمده رفتن شده بودیم که کاوه پیغام فرستاد ، نمی خواهد بین. اینطور که بعدها فهمیدیم، عراق تحرکاتی از خودش نشان داده بود و منطقه حساس شده بود، رفتن ما می توانست باعث لو رفتن عملیات شود.

*****

50- اولین حمله ، علی اسلامی

یک روز به خودم جرأت دادم و از او پرسیدم: از کجا شروع کردی که کاوه شدی؟ گفت: از یک عملیات شروع شد، محل عملیات یک روستا بود؛ برای پاکسازی باید تپه ای را که مشرف به آنجا بود تصرف می کردیم، این ماموریت به من و چند نفر دیگر داده شد، به نزدیک ارتفاع که رسیدیم، دیدیم چند نفر ضد انقلاب هم به سمت همان ارتفاع بالا می روند، بدون معاطی درگیر شدیم. غیر از چهار - پنج نفر پیش مرگ کرد که با من بودند، بقیه فرار کردند، به بچه های پائین هم گفته بودند کاوه شهید می شود. تا به بالای ارتفاع رسیدیم، یک ضد انقلاب کشته شد و بقیه شان فرار کردند. بلا فاصله چند تا ا... اکبر گفتیم و به نیروهای پایین اشاره کردم ببایند بالا. صحبتیش تا به اینجا رسید خنده دید و دیگر چیزی نگفت.

*****

51 - حق شناس ، علی خسروی

گفتم: برادر کاوه تا ساعت سه شب جلسه داشته، الان هم از شدت خستگی خوابیده، بین بعداً بیاین، گفتند: ما می خوایم برمی شهرستان، شاید دیگه نتونیم آقای کاوه رو ببینیم، می خوایم باهاش خدا حافظی کنیم، چند تا عکس هم بگیریم. همه با اصرار می خواستند کاوه را بیدار کنند. دیگر داشتم کلافه می شدم که کاوه بیدار شد و صدایم زد، رفقم داخل اتاق، پرسید: این سرو صدایها برای چیه؟ گفتم: چند تا بسیجی آمدن اصرار دارند که شما را ببین، من هر چه کردم حریفشان نشدم، کاوه آمد ببرون، همراه آنها از ساختمان فرماندهی زد ببرون، وقتی نگاه کردم تازه فهمیدم اینها تنها نیستند و عده زیادشان آن طرف تر منتظرند. یک ساعتی طول کشید تا محمود برگشت، جلو رفت و گفتم: صلاح نبود شما دراین هوای سرد رفتین؛ یک جوری راضی شان می کردیم، نمی رفتید. با خنده گفت: نه! ما دینمان به اینها خیلی بیشتر از این حرفا هست؛ از این گذشته اینها دلشان به همین خوش است و بالاخره خودش یک عاملی است برای جذب دوباره ای آنها به جبهه.

*****

52 - سنگر ناقص ، علی صلاحی

بچه ها هم دست بکار شدند و شب نشده کار سنگر فرماندهی را تمام کردند، اتفاقاً همان موقع هم محمود از جلسه قرارگاه برگشت، رفت و سنگر را دید، وقتی از داخل سنگر ببرون آمد گفت: اینجا که ناقصه، با تعجب گفتم: کجاش ناقصه، گفت: برو نگاه کن می بینی، رفقم و چهار چشمی همه ای چیزها را نگاه کردم، هر چه که لازمه ای یک سنگر فرماندهی است آنجا بود، برگشتم و گفتم: به نظر من که نقصی نداره، رفت و از داخل ماشین قابی ببرون آورد و به من داد؛ توی تاریکی شب به دقت نگاه کردم، دیدم عکس حضرت امام است، دوزاری ام جا افتاد که نقص سنگر چیست، محمود گفت: سنگر فرماندهی که عکس امام نداشته باشد، ناقص است.

*****

53- نقطه رهایی ، مصطفی فتوحیان

گفت: گروهان عمار از مسیر سمت راست باید عبور کنه، و بعد از دور زدن مواضع دشمن، از پشت بزنده به اونها و باهاشان درگیر بشه، در واقع گروهان عمار می خواهد فرصتی را فراهم کنه تا گروهان پاسر بتونه از صخره های سمت چپ کاتو، خودش را بالا بکشد و انسا... ضربه ای اصلی را بزنند زیر پای کاتو که نقطه رهایی مان هست، نماز مغرب و عشاء را خواندیم؛ کاوه گفت: کاتو منطقه است، برای همین هم کار ما امشب سخت و حساسه، شاید دیگه برگشتی به دنیای خاکی نباشه. وقتی دیدم کاوه همراه مان می آید، حدس زدم کار گروهان ما خیلی سخت است؛ شب عملیات کاوه هر کجا بود، بیشترین سختی و خطر هم آنجا بود. کاوه جلوی ستون حرکت می کرد. چیز زیادی طول نکشید که توانستیم کاتو را دور بزنیم. بیشترین حجم آتش، متمرکز راهکاری بود که ما باید از آنجا وارد عمل می شدیم. هر چه بهشان نزدیکتر می شدیم، وضع بدتر می شد. نهایتاً کار به جانی رسید که دیگر نمی شد قدم از قدم برداریم، کار قفل شده بود. همین شرایط حساس، بهترین فرصت را برای گروهان پاسر فراهم می کرد تا بتواند به دشمن نزدیک شود، نمی دانم چه شد، کاوه رو کرد به من و گفت: گروهان را بکش عقب، عراقی ها که فکر می کردند ما عقب نشینی کرده ایم، رفته رفته از مقدار آتششان کم شد، از لابلای

صحبتهای منصوری و بچه های گروهان فهمیدم خودشان را به سنگرهای عراقی رسانده اند.
کاوه حاضر نبود حتی قدمی عقب تر باشد. حشمت، آتش ادوات را هدایت می کرد رو سر عراقی
ها، ما هم سنگر به سنگر پاکسازی می کردیم و می رفتیم جلو؛ آن روز قبل از ظهر کاتو را
گرفتیم.

*****

54- آیه رهبر ، علی صلاحی

هدف، ارتفاعات «مشیلان» بود که با پیشروی عراقی ها سقوط کرده بود. زمان برایمان مهم
بود. اگر دشمن فرصت می یافت و موضع خودش را تقویت می کرد، کار ما بسیار مشکل می
شد. بدون لحظه ای توقف، یکسره پیاده روی کردیم، مه بود و این، کارها را خیلی مشکل می
کرد، اگر عراقی ها غافلگیر هم می شدند، باز عملیات به روز کشیده می شد و این، آن چیزی
نبودکه ما می خواستیم. محمود نمازش را که خواند، رو کرد به من و گفت: باید استخاره
بگیریم، بگو یک نفر بیاد. یک روحانی آمد، دست کرد و از تو جیش یک قرآن زیپ دار در آورد،
شروع کرد به استخاره گرفتن. یادم هست آیه ای که قرائت کرد معنایش این بود که: عجله نکنید،
از فکر و حیله دشمن نگران نباشید و در برخورد با دشمن، تدبیر داشته باشید. محمود فوراً
دستور داد، نیروها در یکی از شیارها مخفی شوند و همانجا استراحت کنند. تمام روز را آن جا
ماندیم، فرصت خوبی بود تا آخرین اطلاعات را از دشمن کسب کنیم. هوا تاریک شد. برای تصرف
ارتفاعات «مشیلان» راه افتادیم، صبح نشده بود که زدیم به خط عراقی ها، تا به خودشان آمدند،
با تلفات کم، ارتفاعات را تصرف کردیم و مستقر شدیم؛ برای رسیدن به پایی هدف، باید دو سه
ساعت دیگر راه می رفتیم.

*****

55- هدف هفت ، شهیدناصر ظریف

تا شروع عملیات فرصت زیادی نداشتیم، باید سریعتر شناسایی مان را تمام می کردیم. هدف
هفت، «ارتفاعات بلفت» بود که هم دور بود و هم خیلی مهم و حیاتی. محمود قاطی همان تیمی
شد که باید می رفت آن سمت. دویست - سیصد متر مانده به پایگاه عراقیها، ایستادیم، بچه های
اطلاعات می گفتند: شبهای قبل تا اینجا آمدیم، چون می ترسیدیم لو برویم، جلوتر نرفتیم. هوا
مهتابی بود، تازیر پایی سنگر کمینشان رفتیم. یک سرفه کافی بود تا همه چیز خراب شود،
محمود گفت: باید جلوتر برین، باید از پشت سنگرهایشون رد شین و برین آن پشت، بینین چه
خبره؟ همه تعجب کردیم، ریسک خطرناکی بود. جواد سالارزاده و یکی، دو نفر دیگر اسلحه و
تجهیزات را گذاشتند و چهار دست و پا از بین سنگرهای کمین رد شدند، دهانم را به گوش
محمود نزدیک کردم تا بگویم: اگر بچه ها نیامندن چه کار کنیم، دیدم خوابیده. انگار نه انگار که
چند قدمی عراقیها هستیم. صدایی به گوشم رسید؛ خوب که نگاه کردم دیدم جواد و بچه های
تیمش هستند، جواد با خوشحالی گفت: نیروهای دشمن مثل مور و ملخ جمع شدن اون پشت،
محمود که بیدار شده بود گفت: فعلًا ساکت باشین، از اینجا دور شیم، وقتی به خط خودمان
برگشتم، خوشحال بودیم که کار چهار، پنج شب شناسایی را یک شبه انجام داده ایم. این را
مديون حضور محمود بودیم.

*****

56- اصلاً خسته نمی شد ، فاطمه عmadالاسلامی

یکبار بعد از اینکه مدت‌ها تو جبهه مانده بود، آمد مرخصی، با خودم گفت: حتماً چند روزی می‌مونه، می‌تونم از سپاه مرخصی بگیرم و تو خانه بمونم. همون شب حاج آقای محمودی، از دفتر فرماندهی سپاه مهمانی داشت، چند تا از فرماندهان سپاه را با خانواده دعوت کرده بود، من هم دعوت بودم. محمود که آمد، به اتفاق رفته آنچا، بیشتر مسئولین سپاه هم آمده بودند، مردها یکجا و زنها اتاق دیگری بودند. نیم ساعتی بعد از شام آمده رفتن شدیم؛ تو حیاط به حاج آقای محمودی گفت: آقا محمود را صدایش بزنین، بگید که ما آمده‌ایم، حاج آقا با تعجب نگاهی به من کرد و گفت: مگر شما خبر ندارین محمود رفته، یک آن فکر کردم اشتباه شنیدم! گفت: کجا رفت؟ چرا به من چیزی نگفت؟ گفت: داشتیم شام می‌خوردیم که از منطقه تلفن زدند؛ کاری فوری با او داشتند، گوشی را که گذاشت، پاشد رفت فروگاه تا بره منطقه نتوانستم خودم را کنترل کنم، زدم زیر گریه، دست خودم نبود آخر، چهار پنج ساعت بیشتر از آمدنش نگذشته بود. بعدها که فهمیدم عراق تو منطقه والفجر ۹ پاتک زده و محمود باید بدون حتی یک لحظه درنگ به منطقه می‌رفت، به او حق دادم.

*****

57- وصلت ، علی صلاحی

تازه از مرخصی آمده بودم که محمود دست مصطفی شاکری را گذاشت تو دستم و گفت: می‌ری برash خواستگاری، دختر خوبی را پیدا می‌کنی، بعد هم خبر کن برای مراسمش بیام. می‌دانستم عمومیم دنبال دامادی است که دین و ایمان داشته باشد. جریان مصطفی را برایش گفت و موضوع خواستگاری از یکی از دخترانش را پیش کشیدم. راحت‌تر از آنچه که فکرش را می‌کردم، موافقت کرد. موضوع را به محمود خبر دادم، کلی خوشحال شد. آن موقع منطقه بود. گفت: هر طور شده خودم را برای شب جمعه می‌رسانم. همه چیز فراهم بود، فقط منتظر بودیم تا محمود بباید و در حضور او خطبه عقد خوانده شود. او همان روز از مشهد زنگ زد و گفت: ساعت دو بعدازظهر حرکت می‌کنم طرف گناباد. به حساب ما، باید ساعت شش بعدازظهر می‌رسید؛ ولی تا دوازده شب خبری ازش نشد. دلمان به هزار راه رفت، همه می‌دانستیم او آدم بدقولی نیست. آن شب بالاخره ساعت دوازده و نیم رسید. بعد از کلی معذرت خواهی گفت: بعضی از بچه‌های تیپ تو شهرهای سر راه، جلو منو گرفته بودند، حریفشان نشدند. او را بین راه چند جا واداشته بودند تا برای مردم سخنرانی کند. فردا که مردم فهمیدند کاوه آمده فخرآباد، همه جمع شدند جلوی در خانه ما، گاو و گوسفند آورده بودند که جلوی پای محمود قربانی کند. محمود نگذاشت، گفت: اگر این کار را بکنید، فخرآباد نمی‌آم.

*****

58- رمی خاک ، محسن محسنی نیا

در عملیات والفجر ۹ موفق شدیم ارتفاعی را که مقر یکی از تیپ‌های دشمن بود و موقعیتی کاملاً استراتژیک داشت بگیریم. عراقی‌ها با یک حرکت تاکتیکی درست، در ارتفاع بعدی، خط دو مشان را تشکیل داده بودند، شدت آتش آنها به قدری زیاد بود که واقعاً ما را زمین گیر کرده بودند،

طوری که سرمان را هم نمی توانستیم بالا بیاوریم. درست در چنین شرایطی یک موتور سوار داشت با سرعت از روی یک تپه، که کاملا در تیر رس عراقی ها بود به سمت ما می آمد. بیمهابا می آمد تا رسید به محدوده خط می پیاده شد، در کمال تعجب دیدم که پرتقالی از توی جیب بادگیرش در آورد شروع کرد به پوست کردن؛ راست ایستاده بود، انگار نه انگار که اینجا خط مقدم است و آتش از زمین و آسمان دارد می بارد. کمی که دقت کردم، دیدم او کسی جر محمود کاوه نیست. نه اسلحه ای، نه بی سیمی و نه همراهی داشت. اطرافش را نگاه می کرد، بعد مشتی خاک از لبه، کانال برداشت و باقدرت آنرا پاشید سمت عراقیها؛ رو کرد به بچه ها و گفت: انسااا... خدا کورشان می کند، لازم نیست شما کپ کنید، بعد هم رفت. کم کم مه، سراسر منطقه را پوشاند، هر لحظه غلیظ و غلیظ تر می شد. خوب به خاطر دارم، در مدت یک هفته ای که عملیات ادامه داشت، دید تیر دشمن کور شد؛ طوریکه دیگر نتوانست از آتش توپخانه و ادواتش استفاده کند. ما هم بدون اینکه لو بریم و یا دیده بشیم همه اهدافمان را گرفتیم.

*****

59- ابرهای سیاه ، شهید اصغر رمضانی

وقتی از شناسایی برمی گشتمی به محمود گفتم: این برگ های بلوط که توی راهمونه، فردا شب ممکنه کار دستمون بده ها. لبخند معنی داری زد و گفت: این دیگه دست ما نیست، کس دیگه ای عملیات رو هدایت می کنه.

شب عملیات، دلهره همه ای وجود را گرفته بود. فکر عبور چند گردان سیصد نفره از روی برگ های خشک، عذاب می داد. آسمان صاف بود و پرستاره، نور مهتاب همه جا را روشن کرده بود. زدن به خط دشمن، آن هم زیر نور جاده خودکشی بود. هنوز از خط خودی فاصله نگرفته بودیم که توده ای از ابرهای سیاه، آسمان منطقه را یکدست تاریک کرد و به دنبال آن رعد و برق و باران شروع شد. حالا دیگر نه نگران عبور از روی برگ های خشک بودم، نه دلواپس نور مهتاب و دید عراقی ها.

*****

60- بازی با مرگ ، حجت الاسلام علی اصغر موحدی

خط ما هنوز تثبیت نشده بود و نیروها سخت درگیر بودند. تنها حربه دشمن در آن شرایط، آتش دوربرد بود. بالگرد هایش هم از بالا بچه ها را بسته بودند به راکت. مانده بودیم که محمود زیر این آتش سنگین چطور می خواهد جلسه برگزار کند. یک دفعه دیدم اشاره کرد به کنار خاکریز و گفت: همین جا می شینیم و حرف هامون را می زنیم. حیرت زده گفتم: این جا که تو دید است، می زننم. انگار حرف را نشنید؛ نقشه را پهن کرد و شروع کرد به صحبت. گرم صحبت بودیم که یکی از راکت های بالگرد خورد چند قدمی ما و منفجر شد. از شدت انفجارش بعضی پرت شدند و گرد و خاک زیادی بلند شد. حالا با تمام وجود وحشت داشتم، که راکت بعدی وسط جمع بخور، به محمود گفتم: فرمانده گروهان ها در خطرن، این جا جای ایستاندن نیست. محمود گرچه نمی خواست به خاطر ترس از دشمن آن جا را ترک کند؛ اما به خاطر حفظ جان نیروها و اطاعتی که نسبت به فرماندهی داشت، پذیرفت که به محل امن تری برویم.

*****

61- خواب هزار ساله ، محمد نامور

خبر مجروهیت کاوه را یکی از رفقا بهم داد. با ناراحتی پرسیدم: کجا مجروح شده؟ گفت تو تک حاج عمران. پرسیدم: حالا کجاست؟ گفت: آوردنش مشهد، الان تو بخش مغز و اعصاب بیمارستان قائم (عج) بستریه. بدون معطلي رفتم عیادتش. ضعیف شده بود ولی آن لبخند همیشگی و زیبا هنوز گوشه لبش بود. دکتر ها تو پرونده پزشکی اش نوشته بودند، نباید کار سنگین بکند و حرکتی داشته باشد. ترکش های نارنجک تو سرش بود. خیلی خطرناک بود. از کار و بارم سوال کرد، گفتم: دانشگاه هستم؛ درس می خوانم، تا این را گفتم جمله ای گفت که مرا زیر و رو کرد و گوئی تمام وجودم را به آتش کشید، گفت: نامور، بچه ها می رن جبهه خون می دن و شهید می شن، تو می ری دانشگاه درس می خونی. روی تخت بیمارستان هم فکر و ذکر ش جبهه بود. آرزو می کردم زمین دهان باز کند و مرا در خود فرو برد، اما چنین حرفی از کاوه نشنوم.

از ماشین که پیاده شدم چشم افتاد به تابلوی بزرگی که جلوی درب پادگان نصب شده بود، آرزو داشتم کاوه می بود و می دید که آمده ام تا پایان جنگ در کنار او باشم.

*****

62- باع انار ، علی صلاحی

دو دل بودم، ماندن در کردستان یا رفتن به جبهه جنوب. یک روز نزدیک غروب در خانه نشسته بودم که در زندن، خودم رفتم برای باز کردن در، همین که چشمم افتاد به محمود، او را تنگ در بغل گرفتم. مجید ایافت، احمد ظریف و شکرا... خانی را هم با خودش آورده بود. قبل از این که چیزی بگوییم انگشت سبابه اش را به طرف من گرفت و گفت: فکر کردي که اگر تو نیایی، ما هم نمی آییم، صدرصد اشتباه کردي؛ ما آمدیم که ببریمت. با خودم گفت: بین آن قدر تو نرفتی، تا کاوه این همه راه را کوپید و آمد بجستان که تو را ببیند. تو بجستان یک باع داشتیم، صبح بچه ها را بردم آن جا. فصل انار بود. بعد از این که از باع آمدیم بیرون، محمود به من گفت: صلاحی! من دو جا سینه خیز رفتم، یکی بعد از مجروهیتم در عملیات بدر، وقتی که ترکش خورده بودم، مجبور بودم خودم را برسانم کنار جاده تا ماشین ها من را ببینند. یک جا هم تو باع شما بود که مجبور شدم برای رد شدن از زیر این درختها، کمرم را خم کنم و راه بروم. خودم هم نفهمیدم چطور شد که همان روز همراه محمود راه افتادم سمت منطقه.

*****

63- رابطه‌ی فامیلی، علی صلاحی

گفت: از مشهد زنگ زدن که خودم را سریع برسونم آن جا، اگر اجازه بدید می خواستم دو سه روزی برم مرخصی. محمود با تعجب خیره شد و گفت: تو که می دونی عملیات داریم و دیگه مرخصی نباید برمی. حسن من و منی کرد و گفت: پس شما اجازه می دی برم. محمود سرش را از روی پوشه ها بلند کرد و با نگاه معناداری گفت: من اجازه نمی دم، بهتره برمی سر ماموریت.

حسن چند لحظه ساکت ماند، بعد نگاه ملتمسانه ای به من کرد و رفت بیرون. منظورش را فهمیدم، باید دست به کار می شدم، رو به محمود گفتم: آقا محمود! کارش واقعاً مهم بود، اجازه می دادید می رفت، زود برمی گشت. محمود گفت: تو پادگان خیلی ها می دونن که این برادر خاتم منه، چند روز دیگه عملیات داریم. اگر کارش طول کشید و به عملیات نرسید، ممکنه تو ذهن بعضی ها این پیش ببیاد که کاوه موقع عملیات برادرخانمش را فرستاد مرخصی تا سالم بمونه. گفتم: خودم ضمانتش را می کنم که به عملیات برسد. نراحت گفت: من با کسی عقد اخوت نبستم، دوست هم ندارم که اعتقاداتم به خاطر همین کارها دچار لغزش بشه.

***

برای در امان ماندن از ترکش های نارنجک پخش شده بودیم تو کانال، کاوه بی خیال ترکشها این طرف و آن طرف می دوید و دستورات لازم را می داد. ناگهان یک انفجار در پشت کانال نگرانم کرد، همانجا که کاوه بود. فریاد زدم یا حسین و بعد با سرعت خودم را به محل انفجار رساندم، یک نفر سر و صورتش غرق خون بود، وقتی دیدم کاوه است، کم مانده بود سکته کنم؛ خیز برداشتم و خودم را بهش رساندم، همان طور که خون از سرش می آمد، گفت: مقاومت کنید، چیزی نیست، فوراً امدادگر گردان خودش را رساند و سر محمود را پاپسانم کرد ده دقیقه ای روی پای خودش بود، اصلاً حاضر نمی شد بچه ها او را به عقب ببرند، اما هر لحظه وضعش بدتر می شد، تا این که حالت ضعف بهش دست داد. همان طور که کاوه را عقب می بردیم، مه غلیظی سطح منطقه را گرفت، طوری که دیگر چهار - پنج متري مان را نمی دیدیم. وجود مه در آن فصل از سال بی سابقه بود، کافی بود ما را می دیدند، آن قدر با گلوله می زدند، که حتی یک نفرمان هم زنده نماند. با مجروح شدن کاوه ادامه عملیات برای باز پس گرفتن ارتفاع 2519 متوقف شد و ما به ناچار بر روی ارتفاعات کدو پدافند کردیم.

*****

64- بیت المال ، ماه نساء شیخی

یک روز آقای خرمی، راننده اش را فرستاده بود سپاه؛ چند تا کار بهش گفته بود که باید انجام می داد، موقع برگشت آمد در خانه و گفت: من دارم می رم بیمارستان پیش آقا محمود، شما هم بباید ببریم. وقتی دیدم ماشین آمده است، قبول کردم و همراش رفتم بیمارستان. بعد از سلام و احوالپرسی محمود گفت: تنها آمدي مادر؟! گفت: نه مادر جان، با آقای خرمی آمدم، یک هو اخ هایش رفت توی هم، می دانستم که محمود در استفاده از بیت المال، خصوصاً در ماشین های سپاه خیلی سخت گیر است، با ناراحتی گفت: اشتباه کردین، مگه من قبلاً بهتون نگفته بودم که مواضع بآشین. آقای خرمی رو کرد به محمود و گفت: آقا محمود! من دیدم حالاً که می یام این جا بهتره ایشون رو هم بیارم تا شمارا ببیند، گفت: اشتباه کردي، آقای خرمی کوتاه نیامد، گفت: آخه مسیرمان بود، فقط به خاطر حاج خاتم که نرفته بودم، محمود باز هم قانع نشد. رو به من کرد و گفت: به هر حال حواستون باشه که موقع رفتن با تاکسی بربین خونه.

*****

65- آخرین دیدار ، طاهره کاوه

یک روز تو خانه نشسته بودم، دیدم در می زند؛ در را که باز کردم در جا خشکم زد. انتظار دیدن هر کس را داشتم غیر از محمود، آن هم با سر تراشیده و پانسمان کرده. بی اختیار گریه ام گرفت. گفت: تو با این سرو وضعت چطور آمدی؟ باید چند روز دیگر در بیمارستان می ماندی و استراحت می کردی. گفت: دنیا جای استراحت نیست. باید بروم لشکر، کار زمین مانده زیاد دارم. پیدا بود برای رفتن عجله دارد. گفت: این چند روز خیلی به تو زحمت دادم، وظیفه ام بود که بیایم و تشکر کنم. فهمیدم برای رفتن جدی است. او زیر بار اعزام به خارج و معالجه در آن جا نرفته بود. گفت: داداش! فکر می کنی کار درستی می کنی؟ گفت انسان در هر شرایطی باید ببیند وظیفه اش چیست. گفت تو اصلاً به فکر خودت نیستی. تو با این همه ترکشی که توی سرت داری به خودت ظلم می کنی. گفت: من باید به وظیفه ام عمل کنم. پرسیدم خوب حالا چرا نمی خوای بري خارج؟ گفت: اولاً اعزام به خارج خرج روی دست دولت می گذارد و من هیچ وقت حاضر نیستم برای جمهوری اسلامی خرج بتراشم. در ثانی گفت: باید دید وظیفه چیست؟ وقتی گریه ام را دید گفت: نمی خواهد این قدر ناراحت باشي. این ترکش ها چاره دارد. یک آهنربا می ذاریم روش، خودش می یاد بیرون. آن روز وقت خدا حافظی حال غریبی داشتم. نمی دانم چرا دلم نمی خواست از او جدا شوم.

*****

66- یک وضعیت بحرانی ، حجت الاسلام علی اصغر موحدی

چشمان محمود خیس اشک بود و داشت آهسته گریه می کرد. با تعجب پرسیدم چرا گریه می کنی آقا محمود گفت: حاج آقا! چطور راضی باشم که من فرمانده باشم آن وقت نیروهایم بروند جلوی تیرو گلوله، و من تو مشهد استراحت کنم. بی اختیار اشک تو چشمانم جمع شد. طبق نظر قطعی دکتر ها او باید تا مدت زیادی استراحت می کرد. همه شان سفارش می کردند که باید مواضیش باشیم. تحرك و فعالیتی نداشته باشد. اما احساس کردم که اگر باز مانع رفتنش بشوم، شاید مرتب گناهی نابخشودنی شده باشم. حالا این من بودم که باید قید ماندن او را می زدم. بهش گفتمن من دیگه مخالفتی ندارم که شما بري، اما به شرطی که قول بدی مواظب خودت باشي. اشک هایش را پاک کرد و خندهد. آهسته به برادرم احمد گفت: تا می توانی یواش بران که محمود به پرواز نرسد. احمد نیم ساعات بعد ناراحت و دمق گفت محمود رفتش. با تعجب گفتمن مگر یواش نرفتی؟ گفت: یک ریز می گفت تند تر برو، تند تر برو. وقتی جلو منزلش رسیدیم. سریع ساکش رو آورد و با تحکم گفت، بشین اون طرف خودم می خواهم رانندگی کنم. گفت، ولی آقا محمود شما به حاج آقا گفتید رانندگی نمی کنید؟ گفت، اعتبار این حرف از خانه حاج آقا تا اینجا بود، حالا بشین اون طرف. محمود با آخرین سرعت خودش را رساند به پای پرواز بالاخره او هم رفته شد؛ رفته که بی بازگشت بود.

*****

67- بعد از آرزوی اول ، علی صلاحی

یک روز عصر نشسته بودیم برنامه های تلویزیون را نگاه می کردیم، اخبار، راهپیمائي روز قدس را نشان می داد، تصاویری هم از راهپیمانی مردم سقز را پخش کرد؛ زن و مرد به خیابان ها آمده بودند و شعارهایی داغ انقلابی می دادند. محمود دراز کشیده بود، یکدفعه دیدم پا شد نشست زل زدم به صورتش، داشت اشک می ریخت. خواستم علت گریه اش را بپرسم که دیدم

محو تماشای تظاهرات سقز است. صیر کردم تا آن لحظه ها تمام شد. بعد پرسیدم، مثل این که راهپیمانی سقز گرفته بودت؟ یاد خاطرات افتادی؟ گفت: یاد روزهای مظلومیت انقلاب تو کردستان افتادم. گفتم خوب حالا چرا ناراحت شدی؟ با گریه گفت: آرزو داشتم زنده بمنم و این روز رو ببینم. با تعجب پرسیدم: کدام روز را؟ گفت: این که کردها فهمیده اند انقلاب مال آن ها است و حامی شان هست. الان دارم می بینم که مردم سقزو شهرو طرفدار امام و انقلابند. رو به آسمان کرد و ادامه داد، خدا! صد هزار مرتبه شکر، حالا به غیر از شهادت آرزو و خواسته‌ی دیگری ندارم.

*****

68- عقب تر از بسیجی‌ها ، محمود همت آبادی

گفت: سه روز مرخصی می خوام ! کلی مشکلات خانوادگی دارم ، تازه، دو ماهی می شه که بچه ام به دنیا آمده، نه از اون خبری دارم و نه از همسرم که تو بیمارستان بوده، باید حتماً قبل از عملیات یک سری بهشان بزنم، گفتم: مگه خبر نداری آمده باشه و مرخصی ها لغوه گفت: چرا می دونم، برای همین هست که تا حالا مونده ام و صیر کردم تا شاید عملیات بشه و بعد از عملیات برم. رفتم پیش کاوه تا همه چیز را به او بگویم که اگر صلاح دانست چند روز بفرستیمش مرخصی، کاوه حرف هایم را که شنید با تعجب پرسید: چطور با داشتن این مشکلات باز تو منطقه موندی، بعد از کمی تامل گفت: ترخیصی اش را بنویس تا بره به زندگی اش برسه، ضمناً دستور داد تا خودم با ماشین برسانمش ارومیه، حتی گفت: خودت بلیط اتوبوس برایش بگیر و وقتی از رفتش مطمئن شدی برگرد.

*****

69- دیدگاه ، مهدی الهی

هر روز سر ساعت مشخص می رفتم دیدگاه، هر چه می دیدیم ثبت می کردیم و آنها را با روزهای قبل مقایسه می کردیم. یک روز همین طور که شش دانگ حواسم به کار بود، کسی پرده سنگر را کنار زد و آمد تو: سلام کرد، برگشتم نگاهش کردم، دیدم کاوه است او هر چند روز یک بار می آمد می نشست پشت دوربین و راه کارها را نگاه می کرد. کنارش ایستادم، شروع کرد به دوربین کشیدن روی مواضع دشمن. کمی که گذشت یک دفعه دیدم دوربین را روی یک نقطه ثابت نگه داشت، دقت که کردم، دیدم صورتش سرخ شده، چشمش به جنازه شهدایی افتداده بود که بالای ارتفاع 2519 جا مانده بودند، دشمن آن ها را کنار هم ردیف کرده بود تا روحیه ما را ضعیف کند، چند لحظه گذشت، کاوه چشمش را از چشمی های دوربین برداشت، خیس اشک بود، گفت: یکی پاشه بریم این شهدا را بیاریم، اینا رو می بینم از زندگی بی زار می شم. این حرف ها همین طوری تو ذهنم بود تا شب دوم عملیات «کربلاي 2 » که از قرارگاه حرکت کرد و رفت خط، هنوز یادم هست، آخرین تماسی که با بی سیم داشت، گفت: از بین لاله ها صحبت می کنم.

التماس دعا